

TERHI AINIALA, BENT JØRGENSEN és STAFFAN NYSTRÖM (115–128) áttekintő cikkükben összefoglalják LINE SANDST doktori disszertációjáról bírálóként megfogalmazott véleményüket. A disszertáció a koppenhágai városi helynevek stilisztikai-retorikai elemzését végezte el, különösen három, jellegében és történetében is eltérő területre koncentrálna.

Két kutatóról is megemlékeznek a folyóiratban (129–141), majd a skandináv névtani együttműködésnek keretet adó szervezet, a NORNA összefoglalója olvasható az északi névkutatás 2015-ös eredményeiről (143–164). Ezt több egyoldalas tanulmány-összefoglaló követi (165–168).

A folyóiratban összesen tizenöt recenzió található (169–196), melyek egy angol helynév-szótár angol nyelvű ismertetése kivételével svédül íródtak. A kötetet a szám szerzőinek felsorolása és helynévmutató zárja.

KOSZTA NIKOLETT

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6232-3409>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Ortnamnssällskapet i Uppsala Årsskrift (2016)

Szerkesztők: MATS WAHLBERG – STAFFAN NYSTRÖM. Ortnamnssällskapet i Uppsala, Uppsala. 73 lap

Az Uppsalai Helynévtársaság 2016. évi kiadványában nyolc tanulmányt olvashatunk hat szerző tollából. A szakmunkák mindegyike angol absztraktot is tartalmaz.

EMILIA ALDRIN jelenkori keresztnévanyagon végzett kutatásait összegzi írásában (5–17). Munkájának középpontjában a svédországi keresztnévadási szokások állnak, a társadalmi nem perspektívájából megközelítve. A szerző arra kíváncsi, hogy a névadás mennyiben segíti fenntartani vagy újraértelmezni a hagyományos nemi szerepeket. Az elemzés alapjául 621 kérdőív szolgált, melyet a Göteborgban 2007-ben született babák szülei töltöttek ki, emellett pedig a szerző felhasználta azt a 2012-es névlistát is, amely a Svédországban adott, újonnan alkotott neveket tartalmazza. A vizsgálat azt mutatja, hogy a korpuszt alkotó női nevek struktúrájukból, fonetikai felépítésükből, konnotációjukból fakadóan kellemes, lágy, házias képet sugallnak, míg a férfinevek nyersséget és egyfajta szimbolikus dominanciát hordoznak magukban. Emellett természetesen megjelenik a törekvés a nemi minták újragondolására is: ez egyrészt olyan, régebb óta hagyományozódó nevek választásával történhet, melyek valamilyen tulajdonságot, jellemzőt fejeznek ki, másrészt az újonnan alkotott nevek is szolgálhatják.

A *Buttle* és *Rute* gotlandi egyházközségnevek etimológiai elemzésének szentelt önálló írást LENNART ELMEVIK (19–21). Az előbbi név alapjául a *but* 'göröngy' vagy a *butt(e)* 'kis bokor; kis lucfenyő, fenyő' lexémát valószínűsíti a szerző. Mindkét esetben az *-ul* képző járulhatott az alapszóhoz. A *Rute* névben a **rūt* 'erős szél, szélvihar' szót fedezi fel ELMEVIK; a név feltehetően az egyházközség azon részén kaphatta a nevét, ahol erősen fúj a tenger felől jövő keleti szél.

STAFFAN FRIDELL ugyancsak két helynév eredetét kutatja tanulmányában (23–35). A dél-svédországi Skåne második leghosszabb folyójának a neve: *Rönne å*. E név visszavezethető a protoskandináv **Ragunō* 'istenek folyója' alakra. A nyugat-götlandi *Renaren* tónév ősi alakja **Ræghinn* < **Raginar* lehetett, mely ugyancsak az 'istenek' jelentésű szóval hozható kapcsolatba.

Számos fotóval is illusztrálva mutatja be a nyugat-göteborgi *Bellevue* név életét JOAKIM LILLJEGREN (37–44). Az elnevezés első előfordulásaként egy 1860-as években épült villának a nevét említhetjük. A szerző a francia név használatát nem etimológiai jelentésével magyarázza (ti. 'szép kilátás'), inkább úgy véli, presztízsbeli okok állhatnak mögötte. Később a vasútépítéskor a villához legközelebb fekvő állomás is ezt a nevet kapta, majd az itt kibontakozó ipari területet is ugyanígy nevezték el. A név a villa 1973-as leégése után is fennmaradt, s manapság több, e területen lévő létesítmény (kávézó, bolhapiac, bódé stb.) is ezt a nevet viseli.

LEIF OLOFSSONnak két írása is olvasható az évkönyvben. Első munkája a Stora Skedvi egyházközségben fekvő *Kyrkbyn* 'templomfalú' nevet helyezi a vizsgálódás középpontjába (45–50). A szerző véleménye szerint e hely korábbi neve a *Berg(a)* 'hegy' lehetett, majd később a *Kyrbyn*, *Kyrkbacken* vagy *Kyrk(e)berg(et)* 'templomhegy' változatok is használatban voltak. Idővel a *Kyrkbyn* név megszilárdult, a *Kyrkberget* elnevezés pedig egy később alapított település nevéként élt tovább.

OLOFSSON másik írása LENNART HAGÅSEN 2015-ös munkájához szól hozzá a hedemorai *Rusbo* név kapcsán (51–53). A szerző célja bemutatni, hogy 1550 előtt a farmot Gamla Hedemorában Knut Rusról nevezték el, míg a Västerbyben fekvő farm az 1672-ben, a farmon született Johan Persson Rusbonius után kapta nevét.

SVANTE STRANDBERG szintén két etimológiai tanulmánnyal szerepel a kötetben. Egyrészt a *Hulteglänn* és a *Rungeln* tóneveket járja körül (55–63), másrészt a nyugat-götlandi *Ystunda* farmnevet elemzi (65–68). A két tónév kapcsán úgy véli, a **Gladha* folyónevet tartalmazzák, mely a *glad-* 'fényes, ragyogó' vagy a *glad* 'tisztás, nyitott tér az erdőben' lexémából alakulhatott. Az *Ystunda* farm egy kis folyó partján helyezkedik el. A farmnevet az *yxn* 'ökrök' szóval hozza kapcsolatba STRANDBERG. A szerző feltételezése szerint a folyócska neve **Yxna* vagy **Yxn(a)ā* 'ökröfolyó' lehetett, innen származik a farm neve.

Az évkönyv a társaság előző évi tevékenységét bemutató rövid összefoglalóval zárul.

GYÖRFFY ERZSÉBET

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4776-1734>

Debreceni Egyetem

Bölcsészettudományi Kar

Studia anthroponymica Scandinavica 34. (2016)

Szerkesztők: KATHARINA LEIBRING – LENNART RYMAN. Swedish Science Press,
Uppsala. 180 lap

A folyóirat 2016. évi számában 7 tanulmány olvasható. MAGNUS KÄLLSTRÖM (5–14) egy 1985-ben, a Stockholmtól délre elhelyezkedő Ingelsta településen felfedezett 11. századi